

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних відносин і міжнаціональних відносин

22 вересня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, шановні колеги, наразі у нас присутні 7 членів комітету, тож у нас є кворум, будемо починати засідання, котре я і оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути два законопроекти, з опрацювання яких наш комітет визначено головним, та два проекти законів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головного комітету.

Порядок денний вам був надісланий, тож переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, колеги. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня, колеги. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб, 8 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Питання перше – проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301 від 11.12.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України. Цей законопроект ми розглядаємо в порядку його підготовки до другого читання.

Шановні колеги, на пленарному засіданні Верховної Ради України 15 квітня 25-го року за наслідками розгляду в першому читанні даний законопроект був прийнятий за основу. Нашому комітету було доручено доопрацювати його з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні. У строки, передбачені статтею 116 Регламенту Верховної Ради України, до другого читання щодо даного законопроекту надійшло 372 поправки та пропозиції. На жаль, отримані комітетом поправки та пропозиції, які були подані народними депутатами України, не враховують всі наявні в законопроекті зауваження, тому ми маємо додатково внести певні поправки від комітету для того, щоб кінцева редакція документа була якісною, збалансованою та відповідала вимогам законодавчої техніки.

Крім того, деякими поправками комітету нам потрібно узагальнити і інші поправки, які мають доречне змістовне наповнення, однак викладені по-різному і не завжди у відповідності до вимог законопроектної роботи. Для прикладу, щодо поправок комітету зазначу, що у зауваженнях ГНЕУ вказували, що відповідно до вимог законодавчої техніки у разі необхідності суттєвого оновлення закону, коли внесення до нього змін відповідатиме або ж перевищуватиме за обсягом чинну редакцію закону, або ж зміни істотно впливатимуть на його зміст, доцільно прийняти новий закон, визнавши існуючий закон таким, що втратив чинність. Так як у первинній редакції

пропонувалось викласти весь закон у новій редакції, а не прийняти новий, як того вимагає законодавча техніка, ми змушені виправляти ці поправки... поправками комітету. Тобто це такий собі технічний момент, його ніхто не виклав.

Ще один важливий момент, який узгоджено з Мінсоцполітики, яке буде основним виконавцем цієї норми. Це те, що з метою забезпечення безперебійної роботи інформаційних ресурсів щодо ВПО, ми залишаємо в законі нині існуючу Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб, однак в кінцевій редакції відповідні положення про цю базу міститимуть всі позитивні нововведення, які пропонувались ініціаторами законопроекту. Це і функціонування електронного кабінету користувача, це і забезпечення можливості внесення до бази інформації про потреби ВПО, а також можливість доступу ВПО до інформації про них тощо.

Шановні друзі, я не буду зачитувати всі поправки комітету, ви мали змогу ознайомитися з проектом порівняльної таблиці, як і з обґрунтуванням по кожній поправці. Прошу зазначити, що кінцева редакція законопроекту з урахуванням поправок від комітету, яка сьогодні пропонується до розгляду, узгоджена з основним ініціатором законопроекту, депутатом народним, нашим колегою Фроловим Павлом Валерійовичем, очільником відповідної ТСК, до якої входить також і ряд депутатів членів нашого комітету. Всі суперечливі моменти в робочому порядку були зняті і пан Фролов запевнив мене у підтримці, запропонованій комітетом редакції. Так що зверніть на це увагу, будь ласка.

Тут маю зазначити, що ми пішли на деякі поступки основному ініціатору, який наполягав на збереженні в кінцевій редакції статей щодо визначення безпосередньо в законі повноважень тих органів, які його реалізовуватимуть. Це не є поширеною практикою і ми можемо отримати з цього приводу зауваження від Головного юридичного управління Апарату ВРУ, однак все ж таки пропонується в кінцевій редакції врахувати позицію основного автора законопроекту. Для того, щоб ця кінцева редакція сформувалась у порівняльній

таблиці, за яку можна буде голосувати, нам додатково необхідно внести від комітету ще 23 правки та пропозиції. Ми це робимо на підставі пункту 4 частини першої статті 15 Закону України про комітети Верховної Ради. У надісланому вам проекті порівняльної таблиці поправки комітету для нашої з вами зручності уже внесено. Навпроти таких поправок зазначені народні депутати України члени комітету, по кожній з них наведено обґрунтування щодо цінності їх внесення.

Тож, шановні колеги, якщо ніхто з членів комітету не заперечує, керуючись пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" ставлю на голосування, зараз, почекайте, я вип'ю водички, бо в мене пересохло в горлі. Внести до проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301 від 11.12.2024 року), поданого народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України, поправки та пропозиції від членів комітету, які в проекті порівняльної таблиці зазначені під номерами: 1, 8, 49, 51, 59, 98, 123, 129, 159, 181, 189, 208, 212, 217, 242, 265, 269, 272, 274, 336, 361, 368, 374. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Як один із співавторів закону і поправок, безумовно – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за таку позицію ґрунтовну.

Чийгоз Ахтем Зейтуллайович.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

8 осіб – за, шановні колеги. Рішення прийнято.

Таким чином з урахуванням щойно внесених комітетом поправок та пропозицій маємо порівняльну таблицю до законопроекту до другого читання, яка містить всього 395 поправок та пропозицій, з яких пропонується врахувати 124 поправки та пропозиції, врахувати частково – 18 поправок та пропозицій, врахувати редакційно – 47 поправок та пропозицій, відхилити – 206 поправок та пропозицій.

Отже, ви бачите, ми дуже лояльно підійшли до цього законопроекту, із всіх 395 поправок ми повністю, частково або редакційно врахували 189, це майже половина. Тому я дякую авторам поправок, які дійсно намагалися покращити законопроект, особливо нашим членам ТСК, і мені здається, що разом нам це вдалося. Ми анонсували наше засідання, шановні колеги, тож чи бажає хтось із присутніх на засіданні комітету народних депутатів авторів поправок виступити щодо своїх пропозицій? Дякую. Давайте переходити до прийняття рішень, необхідних для затвердження остаточної редакції.

Колеги, враховуючи значну кількість поправок, я не буду їх перераховувати, бо всі запропоновані рішення по них ви бачите у порівняльній таблиці. І ставлю на голосування наступну пропозицію. Врахувати 124 поправки та пропозиції, які в проекті порівняльної таблиці зазначені як враховані. Врахувати частково 18 поправок та пропозицій, які в проекті порівняльної таблиці зазначені як враховані частково. Врахувати редакційно 47 поправок та пропозицій, які в проекті порівняльної таблиці зазначені як враховані редакційно, відхилити 206 поправок та пропозицій, які в проекті порівняльної таблиці зазначені як відхилені. Шановні колеги, прошу визначатися шляхом голосування.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко. Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 8 осіб – за. Рішення прийнято.

З урахуванням щойно прийнятого рішення ставлю на голосування наступне рішення комітету щодо даного проекту закону.

Перше. Затвердити остаточну редакцію проекту закону, запропоновану комітетом.

Друге. Доручити секретаріату комітету доопрацювати текст законопроекту з урахуванням висловлених до нього зауважень під час редакційного опрацювання Головним управлінням документального забезпечення, а також з урахуванням вимог законодавчої техніки.

Третє. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстраційний номер 12301 від 11.12.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України, доопрацьований комітетом з урахуванням

поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин при підготовці відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Четверте. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу визначатись.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Шановні колеги, 8 осіб – за. Рішення прийнято. Вітаємо Пашу Фролова з новим нашим досягненням і вас всіх, члени ТСК поважаю, котрі брали в цьому участь. Дякую. Добили до другого читання законопроект, подивимось, що буде в залі.

Наступний законопроект. Питання друге – проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо особливостей відшкодування внутрішньо переміщеним особам окремих збитків, пов'язаних з веденням бойових дій, та компенсації вартості житлово-комунальних послуг (реєстраційний номер 13441 від 02.07.2025 року), поданий народним депутатом України Скороход та іншими народними депутатами України.

Колеги, для представлення... Вибачте ще раз. Для представлення цієї законодавчої ініціативи ми запрошували на наше засідання народного депутата України Скороход Анну Костянтинівну. Чи приєдналась Анна Костянтинівна?

СКОРОХОД А.К. Скороход тут, я вибачаюсь, просто в дорозі і у мене перериває зв'язок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, ви зупинітьсядесь, щоб нам доповісти.

СКОРОХОД А.К. Так, зараз зупинюся. Так, зупиняюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу до слова.

СКОРОХОД А.К. Колеги, я просто отримую дуже багато, велику, величезну просто кількість звернень від внутрішньо переміщених осіб, які не проживають у своїх будинках і квартирах, при цьому їм нараховуються

величезні суми за житлово-комунальні послуги, в тому числі газ, електроенергію і інші послуги. Але ми всі з вами знаємо, що дуже часто в їхніх будинках, на їх приватній власності проживають військовослужбовці, при цьому не реєструють своє проживання там, тому компенсації ці люди жодної не отримують, їм нараховують електроенергію, газ та інші комунальні послуги, які вони по факту не споживають. Більше того, в усіх цих людей підтверджено, що вони є внутрішньо переміщеними особами, що вони проживають на іншій території, вони зареєстровані у відповідному порядку і вони повідомили про те, що вони виїхали в порядку, який визначений Кабміном. Вони повідомили свої військово-цивільні адміністрації.

Але, на жаль, ми маємо величезну проблему, коли їм, перше, нараховують комунальні послуги, якими вони не користуються, а користуються військові, які там проживають. І друге, дуже часто, на жаль, я вам можу показати багато звернень, там, де люди розчаровані в тому, що коли в їхніх будинках проживають несанкціоновано наші військовослужбовці, частіше за все вони приходять в стан, який просто для подальшого використання, він неможливий.

Тому був запропонований такий короткий дуже законопроект щодо того, щоб їм не нараховували комунальні послуги у випадку, якщо підтверджено, що вони внутрішньо переміщені особи і не проживають в об'єктах права приватної власності, які на них зареєстровані. Також передбачена можливість компенсацій за знищене майно у випадку проживання на їхній житловій площі військовослужбовців без реєстрації.

Я думаю, що всі бачили цей коротенький законопроект. Ми дуже довго думали з юристами, як це все правильно оформити, бо по великому рахунку проблема є, а от питання її вирішення важке. Я була у Голови НКРЕКП, ми з ним так само говорили про можливості компенсаторної політики щодо комунальних послуг в таких випадках. От те, що було загально опрацьоване, те було і втілено в цьому законопроекті.

Тому я думаю, що ми маємо підтримати його. Це питання про людей, які по великому рахунку залишилися без нічого, а ми ще на них, на сьогоднішній день ми їх навантажуюмо питаннями комунальних послуг, які вони не споживають. Тому прошу вас всіх підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анна Костянтинівна.

Щодо висновків, наявних до проекту закону. Звертаю вашу увагу на наступне. ГНЕУ висловлює до законопроекту суттєві зауваження, вони оприлюднені в картці законопроекту на офіційному вебсайті парламенту, тому зачитувати їх не буду.

Мінфін України зазначає, що законопроект потребує доопрацювання. У висновку міністерства до проекту закону, зокрема, висловлюється низка зауважень, у тому числі змістовного характеру. Так звертається увага, що умовою для реалізації права на компенсацію ВПО за рухоме майно, яке було знищене, пошкоджене та/або розграбоване внаслідок бойових дій, є офіційне підтвердження факту непроживання особи у відповідному об'єкті нерухомості. Водночас у законопроекті відсутня конкретизація механізму такого підтвердження, а саме не встановлено, яким органом та на підставі яких документів має встановлюватися зазначений факт, а також відсутні критерії та умови, за наявності яких прийматимуться рішення щодо компенсації збитків/звільнення від оплати житлово-комунальних послуг, не визначено орган, який прийматиме відповідні рішення, а також як саме буде проводитись оцінка, підтвердження факту знищення, пошкодження майна для компенсації збитків, нарахування плати за житлово-комунальні послуги залежно від території, де знаходиться належне ВПО майно.

Також вказується, що реалізація акта потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету, обсягів яких розробник не обрахував. Передбачені у законопроекті положення щодо покриття додаткових видатків за компенсацію за належне ВПО рухоме майно, яке було знищене, пошкоджене та/або розграбоване внаслідок бойових дій, а також на оплату житлово-комунальних

послуг за кошти державного бюджету, що призначені для здійснення заходів у сфері оборони, не відповідають визначеному статтею 7 Бюджетного кодексу України принципу цільового використання бюджетних коштів.

Тож, колеги, дивіться, хто бажає висловитись...

СКОРОХОД А.К. А можна я додам з цього приводу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і ви додавайте, Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я б хотів своїх колег почути.

СКОРОХОД А.К. Я секунду просто додам і тоді, можливо, в колег не буде потім запитань. Дивіться, як це встановлюється, да, там кажуть, незрозуміло, як це буде підтверджено. Підтверджується дуже просто, в нас кожна внутрішньо переміщена особа отримує довідку про те, що вона є внутрішньо переміщеною особою із зазначенням її нової реєстрації. Тому тут... це нас вводять в оману.

Щодо положення взагалі компенсаторної політики, то там в статті прописано, що порядок буде визначений Кабінетом Міністрів України, бо тільки вони розуміють, як це можна зробити.

І щодо питання проживання, непроживання і нарахувань, якщо людина внутрішньо переміщена особа, якщо вона не проживає в об'єкті свого права власності, якщо цей об'єкт не зданий в оренду, про яке споживання електроенергії, газу і так далі може йти мова, якщо ми прекрасно знаємо, що там проживають військові без реєстрації їхнього там місцезнаходження.

Більше того, там передбачено, що ця компенсація буде здійснюватися за рахунок Міноборони виключно через те, що Міністерством оборони передбачена компенсаторна політика за проживання і за комунальні послуги, якими користуються військовослужбовці при перебуванні на лінії зіткнення або іншому їхньому місці знаходження біля лінії зіткнення. Тому тут проблеми з цим бути не має.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анна Костянтинівна.

Колеги. Руслан Олександрович, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Вітаю ще раз, колеги. Якщо взяти... Там, дійсно, слушний законопроект. І тут питання щодо внутрішньо переміщених осіб, окей, можна рахувати, якщо він зареєструвався. Але у нас дуже багато громад, які зараз ми призиваємо, щоб вони евакуювалися. І там, в принципі, дуже багато випадків, коли військові просто заключають договір оренди з власниками цього майна і за 3-4 тисячі гривень орендують чи квартиру, чи будівлю.

По питанню сплати комунальних послуг, відверто кажучи, пані Скороход, я у військових не питаю, як вони цю процедуру обрахунку, чи приходять комунальні служби, чи по їх лічильниках, чи нараховують їм якісь гроші, чи взагалі існують там якісь зараз комунальні служби в прифронтових і фронтових містах чи селах. Але, дійсно, слушний законопроект щодо особливо тих міст, там, де наш уряд призиває і наша військова адміністрація евакуююватись. І тому тут питання щодо належного заключення договору, тому що у військових зараз грошове забезпечення достатнє для того, щоб вони сплачували 3-4 тисячі гривень.

Але, коли вони дійсно... У мене тільки питання, коли фронтowa громада чи фронтове місто, як там їм нараховують ці борги? Взагалі, якщо взяти зараз Куп'янськ, да, там постачання ні світла, ні газу, ні води немає. І це вже як

мінімум три місяці, якщо взяти червень і травень, то ще світло плюс-мінус постачали і то не на все місто. Таке ж питання по Костянтинівці. Питання по-іншому: як комунальні служби нараховують, коли прифронтове місто чи прифронтowa громада і цих комунальних служб там взагалі немає? Процедура нарахування, відверто кажучи, визиває там такий запит. Дійсно, законопроект слухний. Я думаю, що між першим та другим можна процедуру доопрацювати. В принципі, ще раз підкреслюю, уряд наголошує: по деяким містам примусова евакуація, особливо дітей, і взагалі там вони запрошують, щоб евакуйовувалися люди.

По питанню незаконного займання цих квартир чи домівок військовими. І я розумію, що процедуру офіційно заключення договору теж: знайти контакт, заключити договір, заключити... також взяти на себе обов'язки, щоб сплачувати ці послуги. Тобто військові, відверто кажучи, коли там вони проживають 5-6 хлопців, сплатити – це для них не проблема, тому що у них достатнє грошове забезпечення, але сама процедура викликає, дійсно, зауваження, тому що як вони знайдуть того володаря, власника цього майна, яке вони зайняли, і в тому числі і захищають.

Тому я думаю, що цю процедуру треба між першим та другим проговорити і там всі зауваження ГНЕУ теж зарахувати. Тому я думаю, що треба підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Олександрович.

СКОРОХОД А.К. Я відповім, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна, давайте, будь ласка, не будемо затягувати процес, всім все...

СКОРОХОД А.К. Без питань, без питань, просто про нарахування, це мій профільний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не треба, не треба, я вас прошу, ми ж тут не профільний.

СКОРОХОД А.К. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додатково за вказаними зауваженнями маю зазначити наступне. З аналізу даної законодавчої ініціативи вбачається, що пропозиція щодо надання ВПО права на відшкодування вартості належного їм майна, відмінного від об'єктів нерухомого майна, яке знаходиться на певних територіях, пов'язується саме з такими фактами як знищення, пошкодження та/або розграбування такого майна внаслідок бойових дій або внаслідок проживання у належному ВПО майні військовослужбовців під час ведення бойових дій. Слід зазначити, що відповідне право на відшкодування є актуальним для всіх осіб, чиє майно було знищене, пошкоджене та/або розграбоване. Тому надання такого права виключно внутрішньо переміщеним особам фактично ставитиме в нерівне становище інших громадян, майно яких також було знищене, пошкоджене та/або розграбоване.

Крім того, в ході триваючих постійних обстрілів держави-агресора фіксуються численні випадки знищення та пошкодження майна громадян по всій території України, а не лише на окремих її територіях, як вказано в законопроекті.

Проект оперує таким поняттям як майно, відмінне від об'єктів нерухомого майна. Звертаю увагу, що законодавство України не містить такого терміну, а виділяє лише нерухоме та рухоме майно, тобто фактично в проекті закону мова

йде саме про рухоме майно, при цьому термін "рухоме майно" є досить широким за своїм змістом і включає будь-які речі, які можна вільно переміщувати у просторі. Зважаючи, що законопроект не передбачає жодних критеріїв чи обмежень щодо того вартість якого саме рухомого майна підлягатиме відшкодуванню, під час реалізації норм проекту закону виникатимуть проблеми щодо підтвердження факту належності особи до відповідного майна, перебування його в об'єкті, який був знищений, пошкоджений чи розграбований, розрахування вартості конкретної речі тощо.

Законопроектом передбачається, що відшкодування має стосуватися внутрішньо переміщених осіб, щодо яких офіційно підтверджено факт непроживання ними в належних їм на праві власності, користування або розпорядження об'єктах нерухомого майна. Водночас у проекті закону не визначено механізму такого підтвердження, який орган та на підставі яких документів розглядатиме питання про проживання чи непроживання таких осіб у відповідному майні та який документ офіційно це підтверджуватиме.

Окреме зауваження заслуговує факт надання в законопроекті права на відшкодування вартості майна, відмінного від об'єктів нерухомого майна, яке було не знищене або пошкоджене, а саме розграбоване. У даному контексті варто зазначити, що грабіж є кримінальним правопорушенням, стаття 186 Кримінального кодексу України. Таким чином відповідне питання має врегульовуватись з урахуванням кримінального законодавства, адже відповідальність за такі дії має нести винна і виключно винна особа за рішенням суду, а не держава за рахунок коштів державного бюджету.

Крім того, хочу зазначити, зі змісту законопроекту вбачається, що під суб'єктами, які здійснили розграбування майна, маються на увазі саме українські військовослужбовці. За таких обставин прийняття запропонованих норм фактично сприятиме негативному висвітленню та сприйняттю осіб, які захищають суверенітет та територіальну цілісність України. Ці зауваження ми відобразимо в своєму висновку.

Водночас, шановні колеги, звертаю вашу увагу на той факт, що при розгляді попереднього питання порядку денного ми з вами рекомендували Верховній Раді України прийняти в другому читанні та в цілому законопроект, реєстраційний номер 12301, яким передбачається прийняття парламентом нового Закону "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб". Маючи змогу внести до зазначеного проекту свої поправки та пропозиції, автори законопроекту №13441 чомусь цього не зробили і пішли іншим шляхом, зареєструвавши окремий законопроект з точковими змінами до редакції закону, яка незабаром втратить чинність у зв'язку з прийняттям нового закону.

Тож, шановні колеги, з урахуванням зазначеного, зважаючи на наявність до законопроекту значної кількості зауважень, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Хвилинка. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо особливостей відшкодування внутрішньо переміщеним особам окремих збитків, пов'язаних з веденням бойових дій, та компенсації вартості житлово-комунальних послуг (реєстраційний номер 13441 від 02.07.2025 року), поданий народним депутатом України Скороход та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Друге. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 6 осіб – за. Рішення прийнято. 2 – утримались.

Дякую. Дякую, Анна Костянтинівна, за участь в нашому комітеті і сподіваюсь, ви зрозуміли позицію комітету з цього приводу.

Переходимо до розгляду законопроектів, які доручено опрацювати і подати до головних комітетів. Питання третє у нас – проект Закону України про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці (реєстраційний номер 14036 від 12.09.2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України. Головним комітетом у нас є Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Для представлення законопроекту ми запрошували на наше засідання представника Міністерства внутрішніх справ України. Чи приєдналося до нас МВС?

ГРІНЦОВ М.М. Так, пане головуючий, приєдналося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка.

ГРІНЦОВ М.М. Грінцов Микола Миколайович, директор Департаменту взаємодії з Національною поліцією, Міністерство внутрішніх справ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу до слова.

ГРІНЦОВ М.М. Шановні панове народні депутати, Міністерство внутрішніх справ спільно з Національною поліцією на виконання Національної стратегії у сфері прав людини розробило законопроект про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції, основним питанням якого є врегулювання питань запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці.

Проектом закону передбачається внесення змін до обов'язків поліцейських не допускати дискримінацію, зокрема за ознакою статі чи сексуальних домагань, також покладення обов'язків на керівників органів та підрозділів поліції організовувати службову діяльність із неухильним дотриманням принципу забезпечення рівних прав, можливостей жінок і чоловіків, а також передбачено, що у випадку виявлення фактів порушення службової дисципліни в частині, що стосується дискримінації, формувати дисциплінарні комісії, які будуть проводити службове розслідування, на пропорційній основі, тобто рівна кількість чоловіків та рівна кількість жінок.

Зазначений законопроект попередньо подавався урядом в 23-му році, але, враховуючи те, що в серпні цього року відбулася зміна уряду, на виконання вимог Регламенту зазначений законопроект був повернутий та внесений урядом знову, оскільки визнається таким, що є пріоритетним. Під час підготовки законопроекту він пройшов попередньо узгодження із заінтересованими особами, а також був погоджений з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, станом на сьогодні висновки до законопроекту поки що відсутні. Колеги, чи хтось бажає висловитись з цього приводу?

ЯКОВЛЄВА Н.І. Якщо можна, Андрій Вікторович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня ще раз, шановні колеги. До речі, буквально нещодавно у вересні було 20 років прийняття Закону про рівні права і можливості жінок і чоловіків. Власне, враховуючи наш євроінтеграційний курс, а також виклики, які пов'язані з широкомасштабним вторгненням, ми маємо продовжувати комплексні заходи по впровадженню стандартів гендерної рівності як на законодавчому рівні, так і, власне, на рівні виконавчої гілки влади. Варто зазначити, що подібні законопроекти ми зустрічали не тільки стосовно Національної поліції, а, дійсно, був прийнятий законопроект, який стосувався Дисциплінарного статуту Збройних Сил України та внутрішньої служби Збройних Сил України. Тому це, власне, те питання, яке, дійсно, потребує законодавчого регулювання, і ми розуміємо, що питання не тільки рівних прав і можливостей, а протидії сексуальним домаганням стоїть, не будемо оцінювати, наскільки гостро, але тим не менше держава має зробити усі можливі заходи для того, щоби протистояти тим явищам, якщо вони виникають, у тому числі на робочому місці.

Тому я, дійсно, просила би колег підтримати цю важливу законодавчу ініціативу, тим паче, що вона переподається. Це не новий, це, власне, те, що було спрямоване на виконання Національної стратегії прав людини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

З приводу даної законодавчої ініціативи хочу зазначити наступне. До Верховної Ради України періодично подаються окремі законопроекти щодо внесення змін до законодавчих актів, які регулюють діяльність різних органів, однак спрямовані на вирішення одного і того ж питання – забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання і протидія дискримінації. Так із зазначеного питання урядом вже подавався законопроект, реєстраційний номер 9099, зміни до Закону України "Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту" та законопроект, реєстраційний номер 9340, зміни до Дисциплінарного статуту Національної поліції України.

Незважаючи на той факт, що обидва законопроекти подавалися одним і тим же суб'єктом, а саме Кабінетом Міністрів України, та стосувалися одного і того ж питання – конституційні приписи щодо рівності прав жінок і чоловіків, використані в них формулювання хоч і мали загальний характер, однак суттєво відрізнялися. У зв'язку з відставкою попереднього уряду зазначені законопроекти були відкликані.

Зверніть увагу, що нещодавно парламентом було прийнято за основу ініційований вже народними депутатами України проект Закону України про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням (реєстраційний номер 13037), яким передбачається дещо інший підхід – закріплення в законодавчому акті не лише загальних норм, а й механізмів їх реалізації.

Враховуючи зазначене, подання урядом законопроекту, реєстраційний номер 14036, яким в черговий раз пропонується фрагментарно вирішити питання стосовно забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в окремому законодавчому акті без закріплення конкретного механізму

реалізації, свідчить про відсутність у Кабінету Міністрів України комплексного підходу щодо врегулювання зазначеного питання.

Рівність та недопустимість дискримінації особи є конституційними принципами, які закріплені в статті 21 та статті 24 Основного Закону України. При цьому приписи Конституції є нормами прямої дії і апріорі повинні виконуватися всіма органами державної влади та їх посадовими особами.

Таким чином проблема щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків та запобігання і протидії дискримінації полягає не у відсутності відповідних правових норм у різних законодавчих актах, які регулюють діяльність окремих органів, а в неналежному виконанні конституційних приписів. Тому без закріплення в законопроекті, реєстраційний номер 14036, конкретних механізмів реалізації (наприклад, щодо права на конфіденційне звернення стосовно сексуальних домагань, способів реагування, відповідальних осіб тощо) внесення запропонованих у ньому змін до статей 1 і 3 Дисциплінарного статуту Національної поліції України, які фактично дублюють вже існуючі законодавчі норми у сфері гендерної рівності та запобігання і протидії дискримінації, лише переобтяжуватиме законодавство.

Окреме застереження, впливає запропоноване у законопроекті положення, згідно з яким службове розслідування, пов'язане із дискримінацією за ознакою статі та сексуальним домаганням, проводиться дисциплінарної комісією, до складу якої призначаються по можливості представники обох статей у рівному співвідношенні. Застосоване у відповідній нормі формулювання "по можливості" створює правову невизначеність та потенційно може призвести до маніпулювання у процесі реалізації відповідного положення.

Тож з урахуванням зауважень ставлю на голосування компромісне рішення комітету звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності з пропозицією врахувати зауваження комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України щодо врегулювання питання запобігання

випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці (реєстраційний номер 14036 від 12.09.2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України. Все ж таки врахують зауваження, будемо вважати, що питання буде вирішене.

Тож, шановні колеги, прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я – утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 7 осіб – за. Рішення прийнято.

Я думаю, що наші зауваження будуть слухними і врахованими.

Дякую, шановні колеги. Дякую представникам Міністерства внутрішніх справ, що брали участь у нашому засіданні. На все добре.

Шановні колеги, переходимо до останнього питання на сьогодні. Законопроект про внесення змін до Закону України "Про Службу військового капеланства" щодо поширення дії цього Закону на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України (реєстраційний номер 13656

від 18.08.2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України. Головним комітетом є Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Для представлення законопроекту ми запрошували на наше засідання представника Міністерства культури та стратегічних комунікацій. Якщо він є, то прошу до слова.

НАДЖОС А.І. Добрий ранок, шановний головуючий. Добрий ранок, шановні народні депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка.

НАДЖОС А.І. Звуть мене Наджос Андрій – заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просту до слова.

НАДЖОС А.І. До вашої уваги я хотів представити проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про Службу військового капеланства" щодо поширення дії цього Закону на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України (реєстраційний номер 13656).

Триваюча російська агресія посилює психологічне навантаження на особовий склад військовослужбовців, тому залучення для підвищення морально-вольових якостей особового складу Служби військового капеланства ми вважаємо надзвичайно важливим. Наразі чинний Закон України "Про Службу військового капеланства" не поширюється на Держспецзв'язку, що в свою чергу неповною мірою забезпечує можливість реалізації військовослужбовцями і працівниками даної служби права на свободу

світогляду і віросповідання. Таким чином законопроектом передбачається можливість створення Служби військового капеланства як структурного підрозділу у складі Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Запровадження запропонованих норм, ми вважаємо, сприятиме задоволенню особового складу Держспецзв'язку, духовно-релігійних потреб військовослужбовців та її працівників, сприятиме формуванню морально-етичних орієнтирів, зміцненню дисципліни, що дозволить забезпечити обороноздатність держави в цілому. Законопроект було погоджено із зацікавленими ЦОВВ, всі кошти для створення служби капеланства будуть передбачені в бюджеті Держспецзв'язку на відповідний бюджетний рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, станом на сьогодні маємо лише висновок Міністерства фінансів України, яке в межах компетенцій не має зауважень до законопроекту. Колеги, чи бажає хтось висловитися з цього питання? Дякую.

Колеги, запропоновані законопроектом зміни усувають наявну прогалину правового регулювання, а також забезпечують реалізацію особовим складом Держспецзв'язку прав на свободу світогляду і віросповідання на рівні з іншими військовими формуваннями, унормовують організаційні засади функціонування військового капеланства у зазначеному органі, капеланства мається на увазі, та створюють належні умови для формування морально-етичних орієнтирів і підвищення рівня морально-психологічного забезпечення особового складу під час виконання службових завдань. Прийняття законопроекту відповідатиме конституційним гарантіям та міжнародним стандартам у сфері прав людини, зокрема в частині забезпечення свободи світогляду і віросповідання.

Враховуючи зазначене, шановні колеги, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань

національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Службу військового капеланства" щодо поширення дії цього Закону на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України (реєстраційний номер 13656 від 18.08.2025 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов. Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

Чийгоз Ахтем Зейтуллайович.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 7 осіб – за. Рішення прийнято.

Чи є в когось, дорогі друзі, інформація, якою ви хотіли поділитися з членами комітету в розділі "Різне"? Дякую.

Шановні народні депутати, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую і запрошеним також особам дякую за участь в засіданні комітету. Засідання оголошую закритим. На все добре, шановні друзі.